TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :20750
Tarih :22.10.2026

- 51815

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülderen VARLI
Van Milletvekili

Hapishanelerin genelinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin aktarımlar, açıklamalar ve kamuoyuna yansıyan bilgiler, ihlallerin sistematik bir hâl aldığını göstermektedir. Van başta olmak üzere sevk talebinde bulunan hasta mahpusların sevklerinin gerçekleştirilmediği, Sincan Kadın Kapalı Hapishanesi ile beraber İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla sayısız tutsağın tahliyesinin engellendiği belirtilmektedir. Mahkemeler tarafından verilen kararların ardından Adli Tıp Kurumu (ATK) raporları ve İdare ve Gözlem Kurulu kararları da mahpuslar açısından ayrı bir cezalandırma yöntemine dönüşmüş durumdadır. Son olarak Şakran Kadın Kapalı Hapishanesinde mahpuslara yönelik zorunlu "yaka kartı" uygulaması gündeme gelmiştir.

Tarafımıza ulaşan mektupta aktarılan bilgilere göre; Şakran Kadın Kapalı Hapishanesinde mahpuslara "suçlu kimlik kartı" uygulaması dayatıldığı, kartı takmayı kabul etmeyen mahpusların avukat görüşü, açık ve kapalı aile görüşü, revir, hastane ve SEGBİS gibi işlemler için koğuş dışına çıkarılmadığı belirtilmektedir. Bu uygulamanın mahpusların başta sağlık hakkına erişimi olmak üzere temel haklarını kullanmalarını engellendiği ifade edilmektedir. İzmir Şakran Kadın Kapalı hapishanesinde tutulan Güzin Tolga, cezaevi yönetiminin "tutuklu kimlik kartı" uygulamasını kabul etmediği gerekçesiyle en temel haklarının engellendiği belirtilmiştir. Söz konusu uygulamayı reddeden Güzin Tolga'nın taleplerinin karşılanmaması nedeniyle açlık grevine başladığı ve yüz günü aşkın süredir eylemini sürdürdüğü aktarılmaktadır. Ayrıca açlık grevinde olan Güzin Tolga'nın uzun yıllardır hapishanede tutulduğu, bundan kaynaklı pek çok sağlık sorunu bulunduğu, Tolga'nın ağır tansiyon ve astım hastalıkları kronikleşmiş şekilde devam ettiği aktarılmıştır.

Avukatlarından edinilen bilgilere göre, Güzin Tolga'nın 60 kiloya kadar düştüğü; vücudunun çeşitli bölgelerinde morarmalar meydana geldiği, denge sorunları ve halsizlik yaşadığı, ayrıca kendini ifade etmekte güçlük çekmeye başladığı belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Şakran Kadın Kapalı Hapishanesinde uygulandığı belirtilen zorunlu "yaka kartı" uygulamasından Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Uygulamanın yasal dayanağı nedir?
2. Kimlik kartı uygulamasını kabul etmeyen mahpusların avukat ve aile görüşlerine, telefon ve sağlık hizmetlerine erişimlerinin engellendiği iddialarına ilişkin herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
3. Söz konusu kimlik kartı uygulaması Türkiye genelinde hangi hapishanelerde uygulanmaktadır? Uygulamayı kabul etmeyen mahpusların temel haklara erişiminin engellenmesine karşı hangi önlemler alınmıştır?
4. Açlık grevinde olduğu belirtilen Güzin Tolga'nın güncel sağlık durumu nedir? Kendisine gerekli sağlık hizmetleri sağlanmakta mıdır? Kronik tansiyon ve astım hastalıkları nedeniyle düzenli sağlık hizmeti alması ve yaşam hakkının korunması için hangi tedbirler alınmıştır?
5. Güzin Tolga'nın yaşam hakkı ile beraber tüm haklarının korunması ve taleplerinin değerlendirilmesi amacıyla hapishane yönetimi veya Bakanlığınız tarafından herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?
6. Son beş yılda hapishanelerde mahpusların sağlık hizmetlerine erişiminin, avukat ve aile görüşlerinin veya haberleşme haklarının engellendiği iddialarıyla Bakanlığınıza kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu şikâyetler hakkında kaç inceleme ve soruşturma başlatılmıştır?
7. Uygulamaya ilişkin Bakanlığınıza kaç şikâyet ve başvuru ulaşmıştır? Başvurular üzerine hangi işlemler yapılmıştır?
8. Hapishanelerde sağlık gerekçesiyle başka bir kuruma sevk talebinde bulunan kaç mahpusun talebi karşılanmamıştır? Bu taleplerin karşılanmama gerekçeleri nelerdir?
9. Son beş yılda hapishanelerde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Bakanlığınıza kaç başvuru ve şikâyet ulaşmıştır? Bu başvuruların illere ve ihlal türlerine göre dağılımı nedir? Kaçı hakkında idari inceleme veya soruşturma başlatılmış, sorumlular hakkında hangi işlemler yapılmıştır?